

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Музичне мистецтво естради»
Кафедра «Мистецтво співу»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

«15» листопада 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійні програми	«Спів (академічний, народний)» «Музичне мистецтво естради»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Етика та естетика» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)»

Розробник: Гитун В.М. - викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»»

протокол № 01 від «04» вересня 2019 р.

В.а. Завідувач кафедри *М.М.* Краснитський М.М.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від «20» листопада 2019 р.

В.о. Завідувач кафедри *А.І.* Кочерга А.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 4-й	
Загальна кількість годин – 90	36	10
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи студента – 54 для заочної форми навчання: аудиторних-10 самостійної роботи - 80	8-й	8-й
	Лекції:	
	32	10
	Практичні (семінарські):	
	4	
Вид підсумкового контролю: Тестовий контроль	Лабораторні:	
	-	
Форма підсумкового контролю: Залік	Самостійна робота:	
	54	80

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань з історії та сучасних концепцій етики і естетики як важливого показника освіченості фахівця.

Предмет: основні етичні та естетичні категорії і концепції в їх становленні та історичному розвитку

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Етика та естетика» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

таких спеціальних компетентностей:

- здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій;
- здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

Завдання дисципліни: вивчення теорії етичної та естетичної форм суспільної свідомості. Набуття навичок етичного, естетичного, загальнокультурного аналізу суспільного і культурного життя.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 5 Основи філософських знань
- ВБ 2 Культурологія, Історія мистецтв

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблематики у галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно о вимог, готовність дискутувати та аргументувати свою позицію.	ПРН 6
Демонструвати музично – теоретичні, культурно – історичні знання з музичного мистецтва	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Етика та естетика»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблематики у галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно о вимог, готовність дискутувати та аргументувати свою позицію.	ПРН 6
Демонструвати музично – теоретичні, культурно – історичні знання з музичного мистецтва	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох	ПРН 17

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Етика та естетика» студенти повинні:

знати:

- Предмет і об'єкт етики та естетики;
- Головні категорії етики та естетики;
- Проблематику етики та естетики та дослідників головних проблем;
- Площину і можливості застосування у професійній діяльності та спілкуванні.

вміти:

Ідентифікувати етичні та естетичні поняття із представниками філософських напрямів та їх вченнями, співвідносити їх з етапами розвитку світової філософської думки;

- Відтворити структуру етичної та естетичної свідомості;
- Виокремлювати головні проблеми етики та естетики із загальнокультурного чи філософського тла, чітко їх розрізнати і розводити;
- Опанувати категоріальний апарат етики та естетики.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- усне опитування ;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- есе;
- семінарські заняття;
- стандартизовані тести;
- залік.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал - отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали - отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал - отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали - нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал - отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ.

- 4 бали - нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.
- 2 бали - нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Підготовка творчих завдань (есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

4 - бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки

2- бали отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1								
Змістовний модуль 1								
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	ЗМ	МК
Т	С.р.	Есе	Т	С.з.	Т	У.о.	31	Тест

Змістовний модуль 2									
Т.8	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12	Т.13	Т.14	Т.15	ЗМ	МК
Т	5	С.р.	Т	С.з.	Т	Т	У.о.	37	Тест

Т1, Т2 ... Т7 – теми занять,

Т (тест) – $8 \times 5 = 40$,

Е (есе) – $1 \times 4 = 4$,

УО (усне опитування) – $2 \times 5 = 10$

С.з. (семінарське заняття) - (нульові знання – 1, задовільно – 2, добре – 3, відмінно – 4) $2 \times 4 = 8$,

ОКЛ (опорний конспект лекцій, словник) – (задовільно – 2, добре – 3, відмінно – 4),

С.р. (самостійна робота) - $2 \times 3 = 6$,

Мод. контроль (модульний контроль) - (нульові знання – 1, задовільно – 2, добре – 3, відмінно – 4) $2 \times 4 = 8$.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів(сумарна)
Семінарські заняття	2	8
Есе	1	4
Опорний конспект лекцій, словник	1	4
Самостійна робота	2	6
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	8	40
Усне опитування	2	10
Модульна контрольна робота	2	8
Залік	1	20
Всього		100

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний(семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторної письмової контрольної роботи або комп'ютерного тестування.

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
17 - 20	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває

	зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
16 - 13	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
12 - 9	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
8 - 5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
4 - 1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний та підсумковий контроль з подальшим переведенням в національну та 100 бальну шкалу.

Критерії семестрового оцінювання знань студентів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінний	100...90	Студент	
		вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань

		інформаційні технології для поповнення власних знань	
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Етика

Тема 1. Предмет етики

Історія становлення етики як науки. Етика як філософське знання. Структура етичного знання. Метаетика . Структура: історія етики, дескриптивна етика, теоретична етика, нормативна етика, професійна та прикладна етика. Біоетика, екологічна етика, етика науки, економічна етика, політична етика, етика права. Основні завдання етики.

Тема 2. Історичні форми моральнісної культури європейської цивілізації.

Моральнісні ідеали та норми античності. Духовно –етичні цінності релігії «спасіння». Вектори моральнісного розвитку Відродження та Реформації.. Ціннісний світ та універсалізація моральних норм буржуазної доби. Криза суспільних нравів пізнього Модерну. Кризові явища в етичній культурі постіндустріального суспільства.

Тема 3. Мораль. Сутність, структура, функції.

Проблемність понятійного визначення моралі. Специфічні ознаки моралі. Структурні компоненти моралі. Основні функції моралі. Сутність моралі як простору людської єдності. Основні поняття моральної свідомості.

Тема 4. Типології етичних вчень.

Методологічні засади етичного дослідження. Типи етичних вчень у визначенні морального ідеалу. Типи етичних теорій в тлумаченні джерела моралі та моральної нормативності. Типи етичних вчень у поясненні засад моральнісної поведінки.

Тема 5. Моральні цінності

Проблема моральних цінностей. Добро і зло як моральні цінності. Товариськість. Дружба. Любов. Моральна самосвідомість (честь і гідність людини; совість, розкаяння почуття сорому). Моральні виміри спілкування (толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов).

Тема 6. Моральна діяльність

Мораль як вияв людської активності. Моральна діяльність: особливості, структура. Вчинок як об'єкт етичного аналізу. Проблема моральної оцінки вчинку. Моральна необхідність і свобода вибору. Свобода і моральна відповідальність за поведінку.

Тема 7. Моральні колізії сучасності.

Етичні проблеми сучасної цивілізації. Ціннісний аспект наукового знання. Моральне осмислення екологічних проблем. Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.

Змістовний модуль 2. Естетика

Тема 8. Становлення предметного поля естетики

Класична естетика. Некласична естетика. Постнекласична естетика.

Тема 9. Структура естетичної свідомості

Естетичне почуття. Естетичний смак. Естетичний ідеал. Естетичні теорії.

Тема 10. Основні естетичні категорії

Статус категорій естетики. Категорії «гармонія» і «міра». Категорії «прекрасно» і «потворно». Категорії «піднесене», «героїчне», «низьке». Категорії «трагічне», «комічне». Категорія «естетичне».

Тема 11. Образна структура мистецтва

Образ як художня універсалія мистецтва. Специфіка художньо образного пізнання. Видова специфіка художньо образної виразності. Семіотична основа художньої образності.

Тема 12. Історичні закономірності художнього процесу

Історичні типологія мистецтва. Первісне мистецтво. Мистецтво Стародавнього Сходу. Античне мистецтво. Мистецтво європейського середньовіччя. Мистецтво Відродження. Основні мистецькі напрямки Нового часу. Мистецтво модерну та постмодерну. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.

Тема 13. Естетичні проблеми творчості

Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми. Естетичний потенціал творчості. Природа художніх здібностей і таланту. Структура і стани творчого процесу в мистецтві.

Тема 14. Естетика у сучасних соціальних практиках.

Основні форми сучасних художньо – естетичних практик. Соціологія мистецтва. Естетика реклами.

Тема 15. Етичні проблеми сучасного мистецтва

Моральні дилеми сучасного мистецтва. Моральні провокації у мистецтві. Екологічна естетика і екологічне виховання

6.2. Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі			
		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.	Самос. робота		Лекції	семінари	Практичні	Індивід.
Змістовний модуль 1. Етика											
Т.1. Предмет етики	6				6	26	2			24	
Т.2. Історичні форми моральнісної культури європейської цивілізації	2	2									
Т.3. Мораль. Сутність, структура, функції.	8	2			6	14	2			12	
Т.4. Типології етичних вчень.	4	2			2						
Т.5. Моральні цінності	6	2			4	14	2			12	

Т.5.1. Категорії етики	2	-	2								
Т.6. Моральна діяльність	4	2								2	
Т.7. Моральні колізії сучасності.	4	2								2	
Змістовний модуль 2. Естетика											
Т.8. Становлення предметного поля естетики	6	2				4	22	2			20
Т.9. Структура естетичної свідомості	4	2				2					
Т.10. Основні естетичні категорії	6	2				4					
Т.11. Образна структура мистецтва	4	2				2					
Т.12. Історичні закономірності художнього процесу	8	2				6					
Т.12.1. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.	2	-	2								
Т.13. Естетичні проблеми творчості	6	2				4	14	2			12
Т.14. Естетика у сучасних соціальних практиках.	8	2				6					
Т.15. Етичні проблеми сучасного мистецтва	6	2				4					
Диференційований залік		2									
Всього	90	32	4			54	90	10			80

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Категорії етики	2
2	Мистецтво ХХ-ХХІ століття в контексті європейської естетики	2

6.4. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етика як філософське знання.	2
2	Біоетика	2
3	Професійна та прикладна етика	2
4	Джерела моральних норм та настанов.	2
5	Зв'язок релігійних систем та моралі.	2
6	Кореляція моралі та економіки.	2
7	Типи етичних теорій в тлумаченні джерела моралі та моральної нормативності.	2
8	Любов і кохання в етичному та лінгвістичному аспекті.	2
9	Поняття "чистої" та "нечистої" совісті.	2
10	Свобода і моральна відповідальність за поведінку.	2
11	Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.	2
12	Класична естетика.	2
13	Постнекласична естетика.	2
14	Естетичний смак.	2
15	Ілюстративний ряд до категорії прекрасного/потворного, комічного/трагічного, піднесеного/нищого, кітч/кемпу, катарсису, гламуру, жахливого тощо.	2
16	Естетичні цінності vs комерційні: проблема розумного співвідношення.	2
17	Специфіка художньо образного пізнання.	2
18	Первісне мистецтво.	2
19	Мистецтво Відродження.	2
20	Мистецтво Стародавнього Сходу.	2
21	Природа художніх здібностей і таланту.	2
22	Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми.	2
23	Перфоменс та геппенінг як феномени сучасного мистецтва.	2

24	Естетика масової культури.	2
25	Естетика реклами.	2
26	Моральні провокації у мистецтві.	2
27	Екологічне виховання	2
	Всього	54

6.4. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етика як філософське знання.	2
2	Біоетика	2
3	Професійна та прикладна етика	4
4	Моральнісні ідеали та норми античності.	2
5	Вектори моральнісного розвитку Відродження та Реформації..	2
6	Кризові явища в етичній культурі постіндустріального суспільства.	4
7	Джерела моральних норм та настанов.	4
8	Зв'язок релігійних систем та моралі.	2
9	Кореляція моралі та економіки.	2
10	Типи етичних теорій в тлумаченні джерела моралі та моральної нормативності.	4
11	Любов і кохання в етичному та лінгвістичному аспекті.	4
12	Поняття “чистої” та “нечистої” совісті.	2
13	Свобода і моральна відповідальність за поведінку.	2
14	Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.	4
15	Класична естетика.	2
16	Постнекласична естетика.	2
17	Естетичний смак.	4
18	Ілюстративний ряд до категорії прекрасного/потворного, комічного/трагічного, піднесеного/нищого, кітч/кемпу, катарсису, гламуру, жахливого тощо.	2
19	Естетичні цінності vs комерційні: проблема розумного співвідношення.	4
20	Специфіка художньо образного пізнання.	2
21	Первісне мистецтво.	2
22	Мистецтво Відродження.	2
23	Мистецтво Стародавнього Сходу.	2
24	Природа художніх здібностей і таланту.	2

25	Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми.	2
26	Перфоменс та геппенінг як феномени сучасного мистецтва.	2
27	Естетика масової культури.	4
28	Естетика реклами.	2
29	Моральні провокації у мистецтві.	2
30	Екологічне виховання	4
	Всього	80

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

(у разі потреби)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять.
2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.
3. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

8.1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять

Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання, а також це самостійна творча робота для кожного студента. При організації та проведенні семінарських занять, викладачам слід враховувати наступні моменти: науковість та доступність викладу матеріалу, єдність форми та змісту, дотримання єдиної системи знань, умінь та навичок, формування професійної культури та культури спілкування.

Основною метою семінарського заняття є поширення та поглиблення теоретичних положень теми та вміння практичного використання знань.

Готуючись до семінарського заняття студент повинен:

- ознайомитись зі змістом плану семінару та переглянути конспект прослуханої лекції з даної теми;
- ознайомитись з рекомендованою літературою та прочитати відповідний розділ підручника або навчального посібника, опрацювати додаткову рекомендовану літературу. Робота з науковою книгою вимагає свідомого засвоєння прочитаного, а не механічного заучування. Для цього необхідно усвідомити зміст різних понять, спеціальних

термінів, положень, що в свою чергу забезпечує термінологічну обізнаність студента та вироблення навичок логічного мислення;

- здійснити критичний аналіз викладеного матеріалу в опрацьованих джерелах з даної проблеми;

- скласти конспект опрацьованого матеріалу, де зазначити власну точку зору з даної проблеми;

- здійснити самоконтроль через відповідні питання з даної теми;

- скласти план відповіді на кожне питання плану заняття.

Виступаючи на семінарському занятті студент повинен:

- уникати технічного переказу матеріалу лекції або рекомендованої літератури;

- відповідаючи на питання, розглядати певні положення у розвитку, здійснювати порівняння різних підходів, концепцій в опрацьованій літературі;

- показати практичну значущість цих положень.

При оцінюванні знань студента береться до уваги його активність, творчий неформальний підхід, навички публічного виступу, вміння ведення інформаційного пошуку, вміння аналізувати матеріал.

Тема 1. Категорії етики

План семінарського заняття

1. Добро і зло

2. Дія і свобода людини

3. «Об'єктивні» і «суб'єктивні» категорії моральної свідомості (обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя)

4. Моральна самосвідомість (честь і гідність людини; совість, розкаяння, почуття сорому)

5. моральні виміри спілкування (толерантність, повага, співчуття, милосердність, любов)

Тема 2. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.

- Експресіонізм у музичному мистецтві ХХ ст.

- неокласицизм у музичній культурі Франції, Німеччині, Англії (1920–1940-х рр.)

- «нова музика» післявоєнного авангарду 1950–1990-х р.р.: музичний серіалізм, алеаторика, електронна музика;

-тенденції розвитку радянської музики в першій половині ХХ ст., соціалістичний реалізм;

-композитори-класики радянської музики: С. Прокоф'єв, Д. Шостакович, Л. Ревуцький, Б. Лятошинський;

-нові напрями в музиці др. пол. ХХ ст.: неофольклоризм, неоромантизм, полістилістика та ін.

Рекомендована література:

1. Баженова Л. М. Мировая художественная культура: ХХ век. Кино, театр, музыка / Л. М. Баженова, Л. М. Некрасова, Н. Н. Курчан. – Москва, 2008.
2. Історія української радянської музики. – Кив : Муз. Україна, 1990.
3. Кияновська Л. О. Українська музична культура : навч. посіб. / Л. О. Кияновська. – Тернопіль : Астон, 2000. – 184 с.
4. Корній Л. П. Історія української музики / Л. П. Корній. – Київ-ХарківНью-Йорк. – Ч. 3., 2001.
5. Музыка ХХ века. Очерки. – В 2-х ч. ; 5 книгах. – Москва, 1976–1987.
6. Орлова Е. Очерки о русских композиторах XIX –начала XX века / Е. Орлова. – Москва, 1982.
7. Отечественная музыкальная литература: 1917 – 1985. – Вып. 1. – Москва : Музыка, 1996. – 376 с. 8. Павлишин С. Зарубежная музыка ХХ века / С. Павлишин. – Київ, 1980.
9. Советская музыкальная литература / под ред. М. Риттих. – Москва, 1981.
10. История современной отечественной музыки : учебник / ред. М. Тараканов. – Вып. 1 – Москва : Музыка, 2005. – 480 с.
11. Филенко Г. Французская музыка первой половины ХХ века : очерки. Г. Жиленко. – Ленинград : Музыка, 1983. – 231 с.
12. Шнеерсон Г. Портреты американских композиторов : очерки /Г. Шнеерсон. – Москва : Музыка, 1977.
13. Шреєр-Ткаченко О. Я. Історія української музики / О. Я. ШреєрТкаченко. – Ч. I. – Київ, 1980.

14. Энтелис Л. Силуэты композиторов XX века / Л. Энтелис. – Изд. 2-е. – Ленинград : Музыка, 1975.

8.2 Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни *«Етика і естетика»* визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни *«Етика і естетика»*, пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- складання схем, таблиць, графіків, кросвордів;
- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань), що передбачені для самостійного опрацювання з метою реферування, складання конспекту тощо;
 - виконання творчих завдань, які передбачають тестові завдання та їх оформлення;
 - складання словника основних термінів;
- підготовка інформацій;
- виконання письмових контрольних робіт;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- підготовка доповідей на студентських наукових конференціях та студентських олімпіадах.

При організації самостійної роботи студента на засіданнях предметно-циклової комісії передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність студентів денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної дисципліни студентам заочної форми навчання

Орієнтовні питання до заліку:

1. Етика як філософське знання.
2. Структура: історія етики, дескриптивна етика, теоретична етика, нормативна етика, професійна та прикладна етика.
3. Основні завдання етики.
4. Моральні ідеали та норми античності
5. Ціннісний світ та універсалізація моральних норм буржуазної доби.
6. Кризові явища в етичній культурі постіндустріального суспільства.
7. Специфічні ознаки моралі.
8. Основні функції моралі.
9. Основні поняття моральної свідомості.
10. Типи етичних вчень у визначенні морального ідеалу.
11. Типи етичних вчень у поясненні засад моральної поведінки.
12. Проблема моральних цінностей.
13. Добро і зло як моральні цінності.
14. Товариськість. Дружба. Любов.
15. Моральна самосвідомість (честь і гідність людини; совість, розкаяння почуття сорому).
16. Моральні виміри спілкування (толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов).
17. Моральна діяльність: особливості, структура.
18. Свобода і моральна відповідальність за поведінку.
19. Етичні проблеми сучасної цивілізації.
20. Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.
21. Становлення предметного поля естетики
22. Естетичне почуття
23. Естетичний смак
24. Естетичні теорії.
25. Статус категорій естетики.
26. Категорії «гармонія» і «міра».
27. Категорії «прекрасно» і «потворно».
28. Категорії «піднесене», «героїчне», «низьке
29. Категорії «трагічне», «комічне».
30. Категорія «естетичне».
31. Образна структура мистецтва
32. Історичні типології мистецтва
33. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.

- 34.Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми.
- 35.Природа художніх здібностей і таланту.
- 36.Структура і стани творчого процесу в мистецтві.
- 37.Основні форми сучасних художньо – естетичних практик.
- 38.Соціологія мистецтва.
- 39.Естетика реклами.
- 40.Моральні дилеми сучасного мистецтва.
- 41.Моральні провокації у мистецтві.
- 42.Екологічна естетика і екологічне виховання

Рекомендована література

Основна

1. Естетика: Підручник / за ред. Л.Левчук, В.Панченко, О.Оніщенко, Д.Кучерюк. – К., 2006. – 431 с.
2. Етика. Естетика: Практикум / за ред. Л.Доротяненко, Н.Сухової. – К., 2005. – 72 с.
3. Малахов В. Етика: Курс лекцій: Навч. посібник. – К., 2001. – 384 с.
4. Мовчан В. Історія і теорія етики: Курс лекцій. – Львів, 2005. – 488 с.
5. Этика: Энциклопедический словарь // Под ред. Р.Г. Апресяна и А.А. Гусейнова. – М.: Гардарики, 2001. – 671 с.

Додаткова

1. Естетика: Навч. посібник / за ред. В.Лозового. – К., 2003. – 208 с.
2. Етика: Навч. посіб./ В.О.Лозовой, М.І. Панов, О.А. Стасевська та ін.; За ред. проф. В.О. Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
3. Етика: Навч. посібник / за ред. В.Лозового. – К., 2004. – 224 с.
4. Лозовой В.А. Нравственная культура личности: содержание и пути формирования: Учебное пособие. – Харьков, 2001. – 44 с.
5. Нападиста В. Історія етики в Україні (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.). – К., 2004. – 240 с.
6. Чмут Т. Етика ділового спілкування: Навч. посібник. – К., 2006. – 223 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> Студентська електронна бібліотека "Читалка".
2. <http://www.knigka.org.ua> - Сайт безкоштовної електронної бібліотеки "Книжка"
3. <http://www.e-knigka.org.ua> Безкоштовна електронна бібліотека.